

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אומנויות
הפיקוח על הוראת הקולנוע והתקשורת

חוזר מפמ"ר קולנוע חט"ע - תשע"ו

תוכן

3	דבר המפמ"רית – הגברת דורית באלין
4	צוות הפיקוח על הוראת התקשורת והקולנוע
5	טבלת מגמות ארציות
5	בחינת בגרות
6	עושים סדר – בין רפורמות ותכניות לימודים
10	התמחויות בהפקה - וידיאו, צילום סטילס, אנימציה
10	הפקה בוידאו
12	צילום סטילס
13	הפקת סרטי אנימציה
13	השכלה כללית
16	הערכה חלופית
16	עבודת חקר – ניתוח סצנה "שוט ביי שוט"
19	הערכה חלופית באמצעות אנסין
19	מצגת משותפת
19	פעילות מחוץ לכותלי בית הספר - שיתוף פעולה בין מורים עיוניים ומורים להפקה
19	סיור לימודי
20	תוכנית קולנועית בסינמטקים
21	הזמנת מרצים לבית הספר
21	דוח צפייה בסרט ככלי להערכה חלופית
21	עיתון אינטרנטי באתר בית הספר שעוסק בקולנוע
21	הכנת יחידת לימוד שמבוססת על סרטי התלמידים לפעילות בית ספרית
22	עבודות חקר
22	מצגת משותפת
22	פדגוגיה דיגיטלית
23	למידה מבוססת פרויקטים - PBL
23	מחויבות חברתית ומעורבות קהילתית באמצעות קולנוע
26	עבודות גמר בקולנוע (5 יח"ל לבגרות)

26	פיתוח מקצועי - רישיון הוראה.....
27	השתלמויות.....
27	ימי עיון.....
27	אירועים מרכזיים.....
28	מורים חדשים.....
28	חינוך מיוחד.....
29	נספחים:.....

דבר המפמ"רית – הגברת דורית באלין

למורים לקולנוע שלום רב,

את דברי הפתיחה לחוזר המפמ"ר תשע"ו אני מבקשת להקדיש לקולנוע הישראלי שמלווה את ההיסטוריה של המדינה עוד לפני הקמתה.

הקולנוע הישראלי הוא כמו "ספר זיכרונות" שבו מתועדים פרקים וחוויות מחיי האומה, סיפורי המלחמות בצד סיפורי העדות. רגעים קומיים ורגעים קשים. תמונות בלתי נשכחות של אירועים, שחקנים ומשפטים שהשתרשו בשפה העברית.

הקולנוע הישראלי מגדיר בצורה זו או אחרת את הזהות שלנו כחברה כשהדמויות מהסרטים והסיטואציות מייצגות ומאפיינות את הישראליות שלנו.

איזו הזדמנות נפלאה נפלה בידינו, המורים לקולנוע, להכניס את התלמידים שלנו בסוד העולם הקסום הזה. העיסוק בקולנוע הישראלי עם התלמידים מאפשר לתת להם לחוות רגעים היסטוריים – דרך קולנוע עלילתי וקולנוע דוקומנטרי - שיתכן שלעולם לא יחשפו אליהם במערכת החינוך ובדיסיפלינות אחרות.

העיסוק בקולנוע הישראלי מאפשר להעלות סוגיות מורכבות הנמצאות על סדר היום הציבורי, לדון עליהם עם התלמידים, לחקור את הסוגיות ולפתח עמדה אישית כלפיהם.

בימים אילו, כשהלמידה המשמעותית היא הדגל, ניתנת בידי המורים זכות גדולה לפתח גישות דידקטיות חדשות, יצירתיות, מאתגרות המערבות את התלמידים בתהליך הלמידה.

זאת ההזדמנות לבדוק מחדש את דרכי הוראה שלכם, למצוא דרכים חדשות להוראה, דרכים המשלבות גישות חדשניות להוראה כולל שילוב פדגוגיה דיגיטלית, הפיכת הלומדים לפעילים ומעורבים בחקר התכנים, לשלב את הלמידה עם הסביבה בה הם חיים ובעיקר לצאת "מהקופסא".

אני מצפה שנמצא את הדרך לבסס את האמונה בתלמידים, להאמין ביכולות שלהם, ברצון האנושי הבסיסי לדעת וללמוד, ובעיקר לפתח סקרנות תוך הכרה בשונות שבין בני האדם.

זאת שנה עם הרבה חידושים, אני וצוות ההדרכה עומד לצידכם, נלווה את השנה בהשתלמויות ומפגשים פנים מול פנים.

מאחלת לכולם שנה טובה, רגועה ומאתגרת.

שלכם

דורית באלין

צוות הפיקוח על הוראת התקשורת והקולנוע

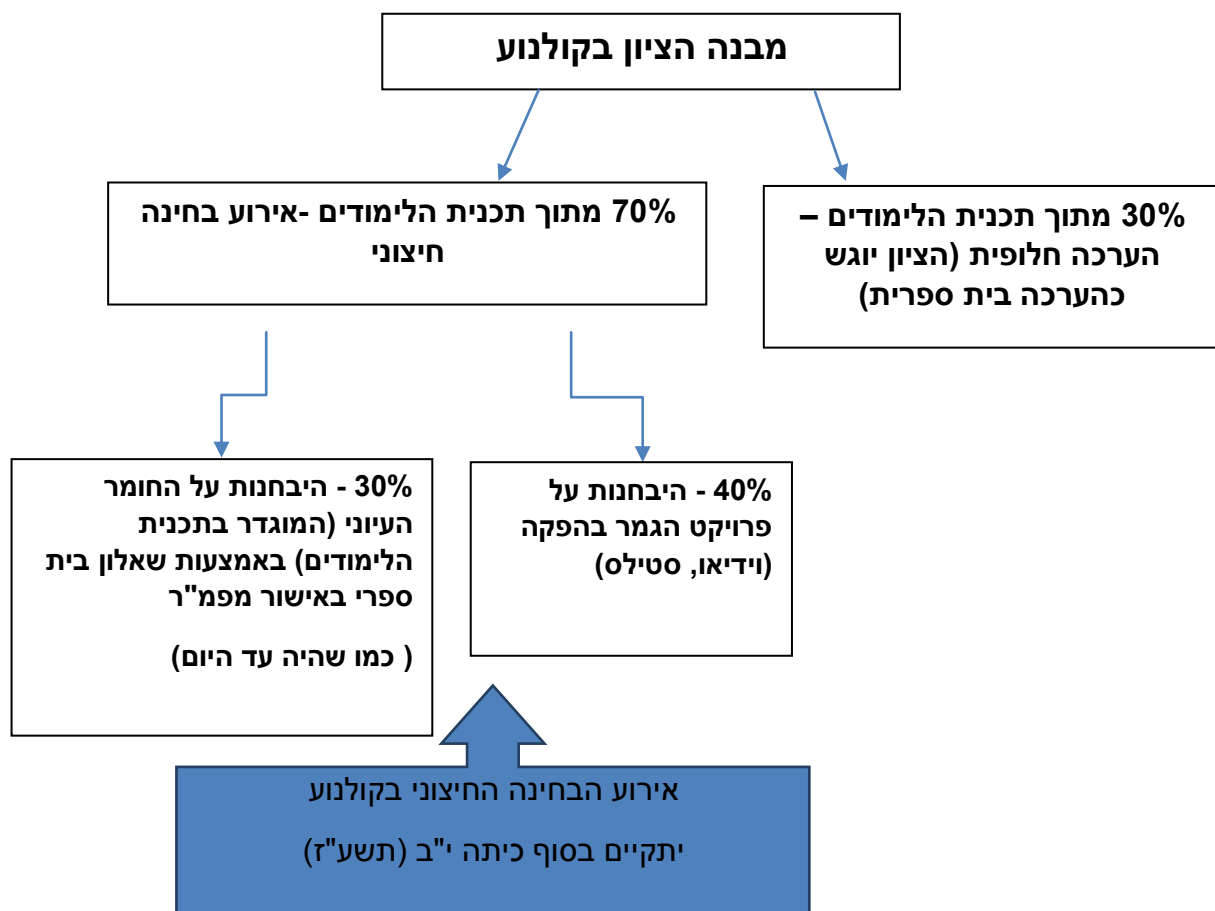
שם	התפקיד	נייד	דוא"ל
דורית באלין	מפמ"ר תקשורת וקולנוע	050-6282396	ballin@netvision.net.il
רויטל שטרן	מפקחת על לימודי התקשורת והאמנויות בחמ"ד	050-8289350	revitalzi@education.gov.il
רשימת מדריכי קולנוע			
עדן צולי	מדריכה ארצית לקולנוע	052-2250492	haeden@gmail.com
מור חסיד-לוי	מדריכה ארצית לקולנוע - אחראית על מחוז דרום	054-4960661	mor.hassid@gmail.com
בני בן דוד	מדריך ארצי לקולנוע, רפרנט לבחינות הבגרות בקולנוע	054-6442882	bennyben@post.tau.ac.il
מרגלית ישראלי	מדריכה ארצית לקולנוע	052-8445955	margalit12@gmail.com
ערן ליבני	מדריך ארצי לקולנוע - אחראי על פדגוגיה דיגיטלית	054-4577814	dominogross@gmail.com
אור מנחם	מדריכה ארצית לקולנוע בחמ"ד	050-2057207	Orm555@gmail.com
רשימת מדריכי הפקה			
עדן צולי	אחראית על לימודי ההפקה בוידאו	052-2250492	haeden@gmail.com
יוני לביא	אחראי על לימודי ההפקה ברדיו	054-4906609	106fm@hotmail.com
אינאס פרוג'ה	אחראית על לימודי הפקה בעיתונות	050-7725837	enasameen@gmail.com
נעמה כהן-אשכנזי	אחראית על לימודי הפקה בצילום סטילס	050-6491890	naama.c.as@gmail.com
אפרת כהנא בן-ברוך	אחראית על הפקות הוידאו והקולנוע בחמ"ד	054-4639081	efrat3040@gmail.com
רשימת מדריכי תקשורת			
איבנה רטנר	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על מחוז צפון וחיפה	050-7156711	ratnere@gmail.com
מור חסיד לוי	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על מחוז דרום	054-4960661	mor.hassid@gmail.com
חני ינאי גלין	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על מחוז ת"א וירושלים	053-7583350	galinh@hotmail.com
שי ולדמן	מדריך ארצי לתקשורת - אחראי על החמ"ד	052-2233318	waldmans@netvision.net.il
רשא פודי - עומרי	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על בתי הספר הערביים	054-7689283	rfoodi@gmail.com
<ul style="list-style-type: none"> • מורים יקרים, מתוך רצון לייעל את ממשקי העבודה מולכם, בכל שאלה, בקשה או עצה הנכם מתבקשים לפנות קודם לכן לאחד המדריכים המחוזיים – אנא כבדו את נהלי העבודה החדשים. • צוות הפיקוח מזמין את כל מורי התקשורת והקולנוע (עיוניים ומעשיים כאחד) המלמדים בפועל להצטרף לקבוצת הפייסבוק שלנו הנושאת את השם "קהילת המורים לתקשורת ולקולנוע" ולהיות שותפים לפלטפורמה מקצועית וחברתית של שיתוף רעיונות וחוויות בקישור הבא: /https://www.facebook.com/groups/397119763684803 			

כמדי שנה, רכזי המגמות מתבקשים למלא את פרטי המגמות העדכניים בקישור המצורף. אנא הקפידו על מילוי כל הטופס לצורך משלוח בחינות בגרות והקצאת בוחנים.

<https://docs.google.com/forms/d/1vICEGPVRFqkmbTnkcithdrGUC8pp43ADiINsOxJINpQ/viewform>

בחינת בגרות

כידוע לכם, בשנת הלימודים תשע"ה הוציא משרד החינוך הנחייה המבטלת את בחינות בכיתה י' ומתירה בחינת בגרות חיצונית אחת בכל מקצוע. על פי מודל זה חולקה תכנית הלימודים בתקשורת (עיונית ומעשית) ל-30% מהחומר אותו יש להעריך באמצעות הערכות חלופיות ו-70% מהחומר המיועד להיבחנות חיצונית.

אירוע הבחינה יתקיים במתכונת המוכרת במסגרתה יגיע בוחן חיצוני לבית הספר, יעריך את הפקות הגמר, תיקי ההפקה ויפגש עם התלמידים. בטופס הדיווח על הציונים אותו ממלא הבוחן החיצוני יש להזין גם את הציון הניתן על ידי המורה העיוני לחומר הלימוד העיוני.

- ✓ בטופס הדיווח הסופי - יש לדווח על כל אחד ממרכיבי הציון כ-100%
- ✓ ייתכנו שינויים במבנה בחינת הבגרות - הודעה על שינויים (אם יהיו) תתקבל במהלך השנה.

מתוך הבנה ששנת הלימודים תשע"ה הייתה שנת תהפוכות בשל החלטת משרד החינוך לבטל את בחינות הבגרות בכיתה י', מצורפת בזה טבלה השואפת לעשות סדר בדברים ולארגן למורים את מהלך הדברים – אנא קראו את הטבלה בעיון.

מבנה תוכנית הלימודים בקולנוע בשנת הלימודים תשע"ו

שנת לימודים	כיתה בתשע"ו	במסגרת 30/70	נושאי הלימוד + פרויקטים לבגרות בשנת הלימודים תשע"ו	דרכי היבחנות
תשע"ו למתחילים בכיתה י'	י	במסגרת 30% עיוני	<p>שפה קולנועית - עיוני</p> <p>הנושאים להערכה חלופית, בכיתה י'</p> <p>שפה קולנועית</p> <p>צילום תאורה וקומפוזיציה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת מרכיביו של הפריים הקולנועי. • הכרת מרכיבי הצילום הבסיסיים ואבחנה בין אופנים שונים של צילום. • מאפיינים עיקריים של התאורה והקשר בין התאורה לצילום. • אשליית התלת ממד הקולנועי. • עיצוב פריים במשמעות פסיכולוגית על הצופה. <p>תיאוריות</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת התיאוריה הריאליסטית והפורמליסטית. • הכרת התיאוריות כדי לתת משמעות לזיהוי המרכיבים של השפה הקולנועית. • הכרת התיאוריה הריאליסטית והפורמליסטית ומה שביניהם (קלאציסטים) <p>תחילת הקולנוע</p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע אילם – לומייר, מלייס, פורטר, גריפית • קולנוע סובייטי - מונטאז' <p>עריכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם צורות עריכה שונות. • הכרות עם עורכים ראשונים: גריפית' – אבי העריכה האנליטית, קולנוע סובייטי כאבות העריכה הסינטטית. • העריכה כ "תסריט השלישי". • הכרת סוגי הקשרים האפשריים בין שטים בסרט. <p>פס הקול</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת ערוצי הקול: המלל, המוסיקה, רעשי רקע והאפקטים הקוליים • הבנת הקשר בין פסקול לתמונה – השפעת פס הקול על האווירה 	<p>הערכה בית ספרית</p> <p>המלצה:</p> <p>להמשיך עם עבודת החקר "שוט ביי שוט"</p> <p>לערוך מספר מבחני "אנסין"</p> <p>ולערוך מצגת משותפת על תחילת הקולנוע</p> <p>הערכת החומר הנלמד תיעשה ע"י המורה המלמד/ת והציון יועבר למשרד החינוך ע"י בית הספר על הנחיות משרד החינוך</p>

	<p>ומשמעות הסרט.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת תהליכי עריכת פס הקול. <p><u>התסריט הקולנועי</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת מבנים נרטיביים שונים. • אבחנה בין סיפור לעלילה. • אמצעים רטוריים בבניית נרטיב. • אבחנה בין נרטיב בדיוני לנרטיב תיעודי. • קונבנציות נרטיביות ומשמעותן הרטורית והאידיאולוגית. <p><u>הדמות הקולנועית</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • יכולת להבין את האופנים שונים של עיצוב דמויות על המסך ומשמעותם. • הבנת הקשר בין עיצוב דמות לעיצוב האומנותי של הסרט. • להבין את ההשפעות ההדדיות בין הסביבה לדמות. <p><u>נושא בחירה מרשימה זו כחלק מתוכנית הלימודים בכיתה י'</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע חברה ופוליטיקה • קולנוע עולמי עכשיו • קולנוע עצמאי • קולנוע ואומנויות אחרות • אנימציה • נושא רחב בקולנוע הישראלי <p><u>עיצוב אומנותי (העשרה)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת האמצעים בהם בונה הקולנוע תחושת מקום וזמן. • הכרת האמצעים בהם הקולנוע מעצב את הדמות הקולנועית וסביבתה הפיזית. <p><u>הפקה (העשרה)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת תהליך היצירה כתוצר של צוות • מי הם מפיקי הסרט ומה תפקידים <p><u>הפקה:</u></p> <p>לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p><u>בכיתה י':</u> יש להפיק שלושה תרגילים משמעותיים, שיתאימו לתכנית העיונית של השפה הקולנועית מומלץ להכין פרויקט קטן לסוף כיתה י' ולערוך הקרנה חגיגית בסוף השנה.</p>			
	<p>על פי תכנית הלימודים "אמנות הקולנוע" 2 יח"ל</p> <p>יש לפרוס את החומר המפורט בהמשך על פני שנתיים: י"א, י"ב,</p>	<p>בשנת הלימודים תשע"ה, בכיתה י' למדו את ה 30%</p>	<p>י"א</p>	

	<p><u>תחנות יסוד בקולנוע:</u> <u>בחירה של 4 תחנות יסוד מתוך 6</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הוליווד הקלאסית בשנות ה-30 וה-40 • אקספרסיוניזם גרמני • ניאו-ריאליזם איטלקי • גל-חדש צרפתי • מודרניזם • פוסט מודרניזם <p><u>קולנוע ותיאוריה:</u> <u>יש לבחור תיאוריה אחת</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • יחס בין קולנוע ואידיאולוגיה - תיאוריות מרקסיסטיות וניאו-מרקסיסטיות. • תיאוריות קולנועיות של מגדר. • תיאוריות קולנועיות פסיכואנליטיות. • תיאוריות פוסט-מודרניות - אינטר טקסטואליות, קולוניאליזם ופוסט-קולוניאליזם. • תיאוריה הקולנועית בשנות השישים • סמיוטיקה, סטרוקטורליזם. <p><u>קולנוע ישראלי:</u> <u>ללמד 2 סרטים מכל תקופה</u> <u>להוסיף שני סרטים דוקומנטריים</u> <u>ישראליים מנושאי הרחב</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע ישראלי לאומי הרואי. • קולנוע עממי בורקס ופוסט בורקס. • קולנוע ישראלי אישי. • בחירה של נושא רחב מהקולנוע הישראלי. <p><u>יש לבחור 2 מתוך הנושאים בהמשך</u> <u>קולנוע תיעודי, ז'אנרים, אות'ר</u></p> <p><u>קולנוע תיעודי:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • רקע היסטורי - לומייר, ננאנוק מהצפון. (בהיקף של מפגש אחד עם דוגמאות) • מאפיינים של הקולנוע התיעודי - אלמנטים • דרמטיים בקולנוע התיעודי (מבנה עלילתי, גיבור, דמויות, סגנון). הדגשת הגבול הדק בין הקולנוע התיעודי והתיעודי הבדיוני. • הקולנוע התיעודי כמשפיע על סוגות חדשות • וידיאו אקטיביזם וריאליטי. • הקולנוע תיעודי חברתי. 			
--	--	--	--	--

	<p align="center"><u>ז'אנרים בקולנוע:</u></p> <p align="center"><u>בחירה של שני ז'אנרים מהרשימה:</u></p> <p>גנגסטר, מדע בדיוני, אימה, מלודרמה, קומדיה רומנטית, מיזיקל, מערבון, סרט אפל.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם תיאוריית הז'אנר • מאפייני הז'אנר הנלמד. <p align="center"><u>תיאורית האות'ר/המחבר</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם תיאורית האות'ר. • אות'ר קלאסי (לדוגמא: היצ'קוק, הווארד הוקס, ג'ון פורד, פליני, ברגמן). • אות'ר עכשווי (לדוגמא: רידלי סקוט, טים ברטון, טרנטינו). • יחסי גומלין בין ז'אנר לאות'ר. • <u>יש ללמד שני אות'רים – קלאסי ועכשווי</u> <p align="center"><u>נושא בחירה:</u></p> <p align="center"><u>יש לבחור נושא בחירה אחד</u></p> <p align="center"><u>זיכרו: נושא בחירה נוסף עבר לכיתה י' במסגרת 30%</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע חברה ופוליטיקה • קולנוע עולמי עכשיו • קולנוע עצמאי • קולנוע ואומנויות אחרות • אנימציה • נושא רחב בקולנוע הישראלי <p align="center"><u>בחירה אישית ייחודי</u></p> <p align="center"><u>הפקה:</u></p> <p>לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p align="center"><u>בכיתה י"א:</u> בסמסטר הראשון הפקה של 2 תרגילים לפחות</p> <p align="center">בסמסטר השני: הפקה של פרויקט חצי הגמר שמהווה 10% מהציון.</p>			
<p>שאלון בית ספרי באישור מפמ"ר</p> <p align="center"><u>ראו ניספח 1:</u></p> <p>שתי הצעות למבנה בחינת הבגרות בקולנוע</p>	<p>המשך התכנית המפורטת למעלה</p> <p align="center"><u>הפקה:</u></p> <p>לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p align="center"><u>בכיתה י"ב:</u> להקדיש את מרבית השנה להפקת פרויקט הגמר לבגרות</p>	<p>במסגרת 70%</p>	<p>י"ב –</p>	

<p>הערכה בית ספרית</p> <p>המלצה: להמשיך עם עבודת החקר "שוט ביי שוט" לערוך מספר מבחני "אנסין" ולערוך מצגת משותפת על תחילת הקולנוע</p> <p>הערכת החומר הנלמד בסמסטר הראשון תיעשה ע"י המורה המלמד/ת והציון יועבר למשרד החינוך ע"י בית הספר.</p>	<p>מבוא לקולנוע (ראו פירוט בתחילת הטבלה)</p>	<p>במסגרת 30% <u>בסמסטר א'</u></p>	<p>י"א</p>	<p>תשע"ו למתחילים את המגמה בכיתה י"א</p>
<p>בחינת הבגרות תתקיים בשנת הלימודים תשע"ז</p>	<p>תכנית הלימודים ב"אמנות הקולנוע" 2 יח"ל יש ללמד על פני סמסטר ב' כיתה י"א ובמסגרת הלימודים בכיתה י"ב</p> <p>הפקה: בכיתה י"א:</p> <p>בסמסטר הראשון הפקה של 2 תרגילים לפחות בסמסטר השני: הפקה של פרויקט חצי הגמר שמהווה 10% מהציון.</p>	<p>במסגרת 70% <u>סמסטר ב'</u> כיתה י"א + שנת הלימודים בכיתה י"ב</p>		

התמחויות בהפקה - וידיאו, צילום סטילס, אנימציה

תפיסת העולם בלימודי הקולנוע מבוססת על יצירת קשר בין הלימודים העיוניים והמעשיים כך שיזינו וישלימו זה את זה.

בפרקים העיוניים התלמידים לומדים להכיר את הקולנוע כשפה שיש לה מאפיינים משלה, וכאומנות שיש לה היסטוריה ומכירים יוצרים וזרמים עיקריים בקולנוע העולמי הישראלי והתיעודי. ואילו מטרת הפרקים המעשיים היא לטפח תלמידים כיוצרים הנותנים ביטוי ליצירתיות ולאומנותיות שלהם וללמוד להפיק בצורה מקצועית.

הפקה בוידאו

זכות גדולה נפלה בידינו כשלתכנית הלימודים גם מאפיינים של הפקה.

הפקת הסרטים במסגרת לימודי הקולנוע מאפשרת ליישם הלכה למעשה את הידע הנרכש בשיעורים העיוניים ובמקביל לפתח אצל התלמידים יצירתיות. התמודדות עם כתיבת תסריטים, עבודת צוות שמחייבת סבלנות וכיבוד האחר, הכרות והתעמקות בטכנולוגיות חדשות של צילום, תאורה, עריכה, סאונד. התמודדות עם תהליכי בחירה הנובעים מהשקפת עולם אישית, חברתית ופוליטית, לדעת להתמודד עם אילוצים של מגבלות זמן ומגבלות טכניות והכל לקראת היצירה האישית של התלמידים והתלמידות.

חידוד נהלי הפקה בוידאו

לקראת בחינות הבגרות בהפקה בשנת הלימודים תשע"ו ברצוננו לחדד ולהבהיר מספר נהלי הפקה בוידאו חשובים ומרכזיים:

- **סוג ההפקה** – על תלמידי מגמת הקולנוע במסלול הוידאו להפיק סרט עלילתי, אולם אפשר גם להפיק סרט קולנוע תיעודי ו/או אניציה במגמות המיועדות לכך. לפיכך חשוב מאוד שלאורך לימודיהם יתנסו התלמידים בתרגילים שיכינו אותם בעקר לקראת הפקה עלילתית, אך להיות קשובים לתלמידים שמעוניים להפיק סרט תיעודי. סרטי אניציה נעשים במגמות ומסלולים מיוחדים.

- **מספר תלמידים בהפקות** – מספר תלמידים בהפקה עלילתי הוא 4 בעלי תפקיד : במאי/ת, מפיק/ה, צלם/ת, עורך/ת. מספר התלמידים בהפקה התיעודית לא יהיה שלושה –במאי/ת, צלם/ת, ועורך/ת. רק במקרים בהם מדובר בהפקה תיעודית גדולה ומורכבת בה קיימת הצדקה למפיק כאיש צוות רביעי, תפנה הנהלת בית הספר אל וועדת החרגים של הפיקוח על לימודי קולנוע ותקשורת לפי ההסבר המפורט להלן עם הסבר מנומק לאישור תפקיד המפיק בהפקה.

- **ציוד למסלול הפקה** – מגמת קולנוע חייבת להיות מצוידת בציוד עדכני ותיקן

פירוט הציוד הנדרש למגמת קולנוע מופיע באתר הפיקוח.

- **מספר תלמידים בכיתות** – כיתת קולנוע עיונית תכיל 25 - 30 תלמידים בכיתה. בלימודים המעשיים תתחלק הכיתה לשניים כך שבכל קבוצה יהיו עד 15 תלמידים.

- **איסור על שימוש במכשירים סולריים בהפקות** – ברצוננו להבהיר ולהדגיש כי חרף ההתפתחויות הטכנולוגיות בגזרת מצלמות הסלולר, אין לעשות שימוש במכשירים סולריים (סמארטפונים מכל סוג שהוא) בצילום סרטי חצי גמר וסרטי גמר. התלמידים נדרשים להשתמש בציוד ההפקה המקצועי של המגמה. ניתן להשתמש בסמארטפונים לטובת תרגילי כיתה בלבד.

- **תיק הפקה דיגיטלי** – בשנת הלימודים תשע"ד התחלנו בהטעמת השימוש בתיק הפקה דיגיטלי כפיילוט. בתשע"ה השימוש בתיק הפקה דיגיטלי הפך חובה בכל ההפקות. במהלך חודש ספטמבר יתקיים מפגש בוחנים ומפגש מורים מעשיים במטרה לדון (בין היתר) על תיק ההפקה הדיגיטלי במטרה להציע מודל משופר של תיק הפקה. לפיכך, בתחילת שנת הלימודים נעדכן את תיק הפקה הדיגיטלי והסבר מפורט ישלח. לפיכך, גם בשנת הלימודים תשע"ו תימשך העבודה על תיקי הפקה דיגיטליים. חשוב לציין, שהמורה המעשי יכול להציע לתלמידיו מודל דיגיטלי המתאים להם בתנאי שיכלול את כל מרכיבי תיק ההפקה הדרושים.

- **וועדת חריגים –** בכל מקרה של בקשה לאישור חריג או כל אישור חריג אחר, תפנה הנהלת בית הספר באמצעות מכתב לוועדת החריגים של הפיקוח עד 15.2.2016. את המכתב יש להפנות אל עדן צולי עם העתק לערן ליבני ולמדריך המחוזי. למען הסר הספק, וועדת החריגים לא תאשר בקשות חריגות הקשורות באילוצים בית ספריים, כדוגמת מספר תלמידים רב ומספר הפקות רב.
- כל האישורים החריגים יינתנו רק בלאחר בקשה רשמית בכתב ממנהלת/ת ביה"ס ולא יאוחר מה 15.2.16.

רשימת האישורים החריגים האפשריים בתיאום מראש עד 31.1.16:

- כל האישורים החריגים ניתנים אך ורק בהמשך לשיחה עם הפיקוח עד חודש דצמבר. לא יינתנו אישורים בדיעבד.
- תפקיד של עיצוב אומנותי – מחייב עבודה בשתי הפקות ותיק הפקה מתאימים מלווה בתיק הפקה מקורי.
- תיק תסריט עלילתי. הנחיות בנספח 3
- עבודה חקר ברמה של 2 יח"ל במקום הפקה (כ 20 עמודים) – יש לשלוח אל הפיקוח בקשה לעבודת חקר הכוללת הצעת עבודה. מבנה הצעת העבודה בנספח מס' 1, בסוף המסמך.

צילום סטילס

צילום סטילס הוא עולם ומלואו, באמצעות צילום סטילס חברתי יכול אדם לשקף את מחשבותיו, דעותיו והשקפת עולמו, לחשוף את הצופים למציאות חדשה ובלתי מוכרת. לאורך ההיסטוריה היווה הצילום כלי חשוב ומשמעותי לשינוי חברתי. זמינות המצלמה בחיינו כיום, הופכת את מדיום הצילום לכלי העוסק בפענוח חברתי, תרבותי וסביבתי. פענוח זה מוביל לבניית חשיבה ביקורתית, תוך הרחבת מודעות הלומדים לסביבת חייהם, ניסוח עמדה אישית והובלת תהליכי מחשבה מעמיקים.

מטרות הלימוד בהתמחות סטילס הן להכשיר צלמים עיתונאיים חברתיים אשר יודעים להתבונן אל סביבתם, להבחין בנושאים חברתיים ולספר את סיפורם, לבחור את זווית הצילום הטובה ביותר, לצלם את הפריים האיכותי ביותר ולדעת לפענחו על פי כללי הניתוח והביקורת הנלמדים. התלמידים מתנסים בצילום סטילס בבית הספר ובשעות הפנאי. נושאי הצילום יעסקו בחברה, תרבות וסביבה. כמו כן, באמצעות תהליך בנייה והפקה של תערוכות צילום, יכירו ויתנסו התלמידים בתהליכי התחקיר, צילום ואוצרות, עמידה מול קהל וניסוח עמדה מנומקת.

הנחיות ונהלי עבודה יפורסמו בחוזר להפקת צילום סטילס

הפקת סרטי אנימציה

ההתפתחות הטכנולוגיות בשנים האחרונות מאפשרות התמודדות עם ז'אנרים חדשים בקולנוע כמו האנימציה הדיגיטלית. התלמידים נחשפים לעולם האנימציה דרך הסרטי קולנוע, סרטים ויראליים ביוטיוב, דרך פרסומות בטלוויזיה ועוד. התוכנות ליצירה של סרטי אנימציה הופכות לזמינות יותר ויותר והתלמידים מסוגלים לשלוט על התוכנות אילו ביתר קלות.

אז מה שנותר לנו כמורים זה לאפשר את ההפקה של סרטי אנימציה אך לא לוותר לרגע על כל תהליכי ההפקה המקצועיים עליהם אנחנו מקפידים.

השכלה כללית

השכלה כללית מיועדת לתלמידים שלא לומדים קולנוע. ההצעה להשכלה כללית המצורפת בהמשך נכנסה לחוזר המפמ"ר מפני שאת ההשכלה הכללית הזו אמורים להעביר רק מורים לקולנוע בעלי הידע וההשכלה בתחום.

על פי מדיניות משרד החינוך כפי שפורטה בחוזר מנכ"ל תשע"ד – מרס 2014, החל משנה"ל תשע"ה תחול בחטיבה העליונה חובת למידת מקצועות להשכלה כללית אשר אין עליה חובת היבחנות בבחינות חיצוניות ואשר תוערך בהערכה פנימית בלבד. לימודי ההשכלה הכללית מיועדים להרחיב את אופקיו של הלומד ולעורר את סקרנותו ורצונו להעמיק ולהרחיב את ידיעותיו בנושא או בתחום דעת, במסגרת מערכת החינוך, במסגרות אחרות וכלומד עצמאי. לימודי ההשכלה הכללית עשויים להוות הזדמנות לעסוק בתכנים אשר אינם נמצאים בתכניות הלימודים המחייבות, כגון נושאים אקטואליים, חידושים בתחום הדעת והרחבת הדיון בסוגיות ערכיות. לחילופין, לימודי ההשכלה הכללית עשויים להוות מבוא המקנה רקע כללי ותשתיתי, או מצע ללמידת נושא או תחום דעת. יודגש כי לימודי ההשכלה הכללית אינם מיועדים ללימוד נושאים אזוטריים, או נושאים המצויים בשולי תחומי הדעת. לימודי ההשכלה הכללית יספקו ללומד חוויה של חשיפה, 'טעימה' או היכרות ראשונית עם נושא או תחום דעת ויקנו לו ידע ומיומנויות מעבר לאלו הנלמדים במסגרת תכניות הלימודים הקיימות.

רציונאל:

לימודי הקולנוע מהווים אתגר ללמידה משמעותית אשר כל תלמיד החשוף לקולנוע בכלל ולאמצעי תקשורת החזותיים בפרט ראוי כי יקבל כלים לצריכה נבונה שלהם ויבין את ההזדמנויות כמו גם את האתגרים שמעמידים בפניו

תכנית זו מזמנת מפגש בלתי אמצעי של התלמידים עם התחום ושינוי מעמדם מצרכנים פאסיביים לאזרחים אקטיביים.

התכנית היא מודולארית ומזמנת מפגש עם ערכים וחשיבה מסדר גבוה.

את התוכנית ילמדו מורים לקולנוע.

התכנית תאפשר לתלמידים להיחשף לחוויה קולנועית ביקורתית ויצירתית. להפנים ולעבד תכנים בצורה מבוקרת.

מטרות התכנית

- להקנות לתלמידים מושגי יסוד שיאפשרו להם לקרוא, לפענח ולהתמודד בצורה מושכלת עם טקסטים קולנועיים.
 - להכיר את האמצעים הטכניים המשרתים את המשמעות הסרט: **כיצד הצילום, התאורה, הקומפוזיציה, פס הקול, העריכה, העיצוב האומנותי משפיעים על משמעות הסרט?**
 - להכיר ולהבין את ההיבט הסיפורי של הנרטיב הקולנועי: לעמוד על המאפיינים של הדמויות, מניעיהם והקונפליקטים המרכזיים
 - לעודד צפייה וחשיבה ביקורתית
 - לבחון את הקולנוע בהיבט ההיסטורי, התרבותי והחברתי
- על מנת להפוך את לימודי הקולנוע למשמעותיים עבור התלמידים, כדאי להקרין סרטים קצרים כמו גם קטעי סרטים אך חשוב במיוחד להתמודד עם סרטים באורך מלא כדי להחדיר בהם את אהבת הקולנוע

מבנה של יחידת לימוד: סה"כ 6 שעות מומלצות

- בחירת הנושא.
- הצעות /שאלות לדיון.
- סרטים מומלצים.
- הצעה לפעילות/תוצרים להערכה.

המלצה למבנה תכנית הלימודים בהשכלה כללית:

מומלץ לפתוח את התכנית בהשכלה כללית באמצעות שלושת הנושאים המהווים בסיס להבנת השפה הקולנועית: מבוא, איך מספרים סיפור בקולנוע, אפיון דמויות בקולנוע.

בנספח 4, בסוף החוזר, מפורטים מספר נושאים לדוגמא אותם ניתן ללמד בהמשך לבסיס הבנת השפה הקולנועית.

להלן שלושה נושאים המהווים בסיס ללימודי השכלה כללית בקולנוע

1. מבוא: מהאמנות הפלסטית, לצילום הסטילס ועד התמונה הנעה

א. הצעות /שאלות לדיון - שיח כללי מהו קולנוע עבורם בין אמת לבדיון

ב. הצעה לפעילות-

1. המורה יביא לכיתה תמונות סטילס ויפזר אותם בחדר

2. התלמידים יבחרו בתמונת סטילס מתוך התמונות המפוזרות בכיתה

3. המורה יקיים דיון על שיקולי הבחירה של התלמיד הכוללות:

א. התרשמות אישית וספונטנית

ב. הכרות אינטואיטיבית עם השפה הקולנועית

ג. אפשרויות לפענוח תמונה/כמו כל טקסט

סרטים מומלצים: לסיכום הפעילות ניתן להשתמש בסרט תלמידים קצר

סה"כ שעות מומלצות - 2-3 ש"ש

2. נושא : איך מספרים סיפור בקולנוע?

א. הצעות/שאלות לדיון:

- הכרות עם יסודות השפה קולנועית: הגדרת מושגים בסיסיים של השפה - פריים, שוט, סצינה, סיקוונס ועוד.
- דיון על הקשר בין צורה (השפה הקולנועית) ותוכן כדי להבין כיצד נוצרת המשמעות בסרט.

הצעות לפעילות: מומלץ לצפות ולניתוח קליפ, פרסומת או סרט קצר כדי להדגים את מושגי היסוד .

סרטים מומלצים: ניתן להשתמש בסרטים קצרים, בקטעי סרטי או בסרט באורך מלא(*) דרכם ניתן לבחון עקרונות שנלמדים לאורך תקופת הלימוד

(*) ניתן להמליץ על צפייה בסרטים באורך מלא (פיצ'ר) בבית לקראת השיעור

א. נושא : אפיון דמות קולנועית

- נקודות לדיון

- מהי דמות קולנועית? מיהו גיבור הקולנועי?
- הקונפליקט והתהליך שעובר גיבור
- האופנים השונים של עיצוב דמויות על המסך ומשמעותם.
- הקשר בין עיצוב דמות לעיצוב האומנותי של הסרט.
- ההשפעות ההדדיות בין הסביבה לדמות.

הצעות לפעילות:

- בחירת הגיבור הקולנועי של התלמיד/ה, זיהוי קונפליקט של הדמות ותהליך שעובר הגיבור/ה
- בחירת סרט לניתוח דמותו של גיבור/ה, עולמו/ה הפנימי והחיצוני. ערכים ודילמות שנאלץ הגיבור להתמודד איתן.

סרטים מומלצים: מועדון ארוחת הבוקר, אחד מסרטי צ'פלין, ראסטי ג'ימס, סרטי גיבורי על, סדרת הטלוויזיה "זגורי אימפריה", "פלפלים צהובים", "איים אבודים"

הערכה חלופית

במסגרת הרפורמה של משרד החינוך שהחל בשנה"ל תשע"ה על המורים להעריך את התלמידים על 30% באמצעות הערכות חלופיות. השימוש בהערכות חלופיות נעשה גם טרם החלטת משרד החינוך בנושא, אך מתוך הבנת החשיבות של ההערכות כבסיס ללמידה משמעותית.

על המורים לדווח על ההערכות החלופיות שהם מבצעים בקישור הבא:

https://docs.google.com/forms/d/1oxuOJTIFOOMzWu9WmyhDEjL3_XeEC1BsyRes_silh-s/edit

להלן מספר הצעות להערכות חלופיות בקולנוע:

- א. בין הארט לבין אפיון הדמות
- ב. האופן בו שפת הקולנוע מבטאת את הקונפליקט
- ג. כיצד ניתן לאפיין את המורכבות התרבותית,

מבנה העבודה:

יש לבחור סצנה או חלק ממנה ולנתח בין 15-20 שוטים רצופים!

חלק 1 מבוא: (15 נק') עבודת חקר – ניתוח סצנה "שוט ביי שוט"

רקע:

עבודת חקר זו מיועדת לתלמידים הלומדים במגמת הקולנוע בחטיבה העליונה, הניגשים לבגרות ברמה של 5 יח"ל.

יחידת לימוד זו "אמנות הקולנוע" – יסודות השפה הקולנועית היא יחידת הבסיס הנלמדת בכיתה י' בבתי ספר שהמגמה היא תלת שנתית ובכיתה י"א בבתי ספר שבהם המגמה היא דו שנתית. עבודת "השוט ביי שוט" היא עבודת חקר של ניתוח סצנה על מרכיביה השונים על מנת להבין את משמעות הסצנה.

רקע תיאורטי:

לימוד השפה הקולנועית חייב להיות מעוגן בתיאוריה המאפשרת לתת משמעות לעבודת הזיהוי של המרכיבים של השפה הקולנועית.

שלוש תיאוריות מרכזיות חשובות בשלב זה של לימודי הקולנוע: התיאוריה הפורמליסטית, התיאוריה הריאליסטית, התיאוריה הקלסיציסטית

רציונאל:

עבודת החקר המוצעת בזה מבטאת את תפיסת העולם של הפיקוח על הקולנוע והתקשורת, הרואה את הצורך האמיתי והמהותי לקשר בין הלימודים העיוניים והמעשיים. הלימודים העיוניים והמעשיים חייבים להזין זה את זה והתלמידים חייבים לבין שקיים קשר הדוק בין שני תחומים אילו של מקצוע הקולנוע.

מטרות:

- מטרת עבודת החקר להקנות לתלמידים מושגי יסוד שיאפשרו להם לקרוא, לפענח ולהתמודד בצורה מושכלת עם טקסטים קולנועיים, ולצדם להקנות לתלמידים כלים שיסייעו בידיהם להפיק טקסטים קולנועיים בלימודי ההפקה.
- במהלך הלימודים יתוודעו התלמידים לאמצעי השפה הקולנועית העיקריים. התלמידים יבינו את הקשר בין צורה ותוכן וילמדו כיצד שימוש מושכל בשפת הקולנוע משפיע על האמירה הקולנועית. לתאר בפני התלמידים את מקומה של אמנות הקולנוע ביחס לסביבה תרבותית
- בתחילת השנה יש לחלק לתלמידים מחוון לניתוח סצנה "shot by shot", ככלי עבודה. בכל אחד מהפרקים הנלמדים יש להנחות את התלמידים כיצד למלא את המחוון ולנתח כיצד הנושא של הפרק הנלמד תורם למשמעות הסרט כולו.
- בתהליך עבודת החקר יש לנהל דיון הנוגע לסצנה שנבחרה. הדיון יתחשב ברגשות, בתחושות ובמחשבות של התלמידים, כמו גם בידע הקודם שהם מביאים עמם לשיעור.

תהליך בחירת נושא עבודת החקר ושאלת המחקר:

תהליך בחירת הסרט והסצנה יעשה בדיאלוג בין מורה לתלמיד. התלמיד יעלה מספר חלופות התואמות את תפיסת עולמו התרבותי ואומנותי ואת העדפותיו הקולנועיות וביחד עם המורה יחליטו על סרט וסצנה שאותם ינתח. במסגרת התהליך ינסח התלמיד שאלת חקר מרכזית העומדת בבסיס הניתוח שלו, שאותה יחקור לאורך כל תהליך העבודה.

חלק 1: שאלת המחקר (25 נק')

1. דף שער- הכולל: שם העבודה, שם הסרט, שם התלמיד/ה, שם המורה/מנחה, שם בית הספר, תאריך וכן יהיה כתוב: "עבודה זו מוגשת כעבודת חקר, לצורך הערכה חלופית ובמסגרת 30% מתכנית הלימודים"
2. שאלת המחקר המנוסחת בצורה של שאלה פתוחה שניתן יהיה לענות עליה בהרחבה בהמשך העבודה.
3. המבוא: הכולל: פרטים פילמוגרפיים, תקציר הסרט ותקציר הסצנה.

חלק 2: טבלה לניתוח סצנה קולנועית (50 נק')

עבודה מול טבלה הכוללת שני מרכיבים (הטבלה מצורפת למייל זה):

1. פירוט הקטגוריות השונות אליהם צריכים התלמידים להתייחס בבואם לנתח את השוט.
2. ניתוח משמעות השוט תוך התייחסות למשמעות מרכיבי השפה בכל שוט.

יש להשתמש בטבלה המצורפת, (ניתן להרחיב מעבר למקום בטבלה עצמה). להוציא תמונה או לצייר/ לשרטט תמונה מייצגת מכל שוט. לתאר את ההתרחשות, להתייחס לכל אחד ממרכיבי השפה בכל שוט. יש לשים דגש על השינויים בין שוט לשוט. להתייחס למשמעות כל שוט.

- חלק 3 - סיכום ומסקנות (35 נקודות).
- א. משמעות כללית של הסצנה כולה, תוך התייחסות לדומיננטיות של אמצעי מבע, סגנון, עריכה, אווירה, דמויות, סמלים איקונוגרפיה ותמאטיקה
- ב. משמעות הסצנה בתוך הסרט כולו, תוך התייחסות למיקום של הסצנה בסרט (פתיח, שיא, נקודת מפנה סוף) תיאורה מתאימה (ריאליסטי, פורמליסטי, וקלסיציסטי).
- ג. דיון סביב שאלת המחקר והסקת מסקנות.

טבלה לניתוח סצנה קולנועית

אמנות הקולנוע – יסודות השפה הקולנועית - טבלה לניתוח סצנה קולנועית

(15-20 שוטים עוקבים)

*כדאי לעבוד על הטבלה בפריסת עמוד לרוחב

פסקול	עריכה חיבור שוטים	צילום תאורה וקומפוזיציה	תיאור נארטיבי של השוט	תיאור גרפי של השוט (תמונה/צילום)
דיאלוג: מוסיקה: אפקטים:	אין (בשוט הראשון) קשרי עריכה: סיפור, פעולה, צורה או מחשבה. עריכה אנליטית או סינטטית:	גודל צילום: זווית צילום: סוג תאורה: קומפוזיציה:	תיאור נרטיבי: דמות/יות עקרי/יות:	שוט 1.
דיאלוג: מוסיקה: אפקטים: דיאגטי או נון דיאגטי:				עיצוב אומנותי בסצנה:
				משמעות השוט (חיבור משמעויות של כל הפרטים בשוט):

הערכה חלופית באמצעות אנסין

הערכה חלופית באמצעות אנסין היא מבחן הכולל סרט שלא נצפה בכיתה ולא נערך עליו דיון קודם, המלווה במספר שאלות. בחירת הסרט תעשה מתוך הבנה שאיכותו קשורה לנושאי הלימוד הרלוונטיים מתוכנית הלימודים בעיקר יסודות השפה הקולנועית. השאלות יעסקו בניתוח הסרט תוך התייחסות, בעיקר, לשפה הקולנועית שנלמדה על פי תכנית הלימודים. השאלות יכללו גם אינטגרציה עם נושאים מנושאי החובה (תיאוריות קולנועיות, ז'אנרים, אות'ר, קולנוע ישראלי, קולנוע תיעודי), תוך יישום וניתוח של האנסין הקולנועי. כמו כן, ניתן ואף רצוי לכלול התייחסות לסרטים שנצפו ונלמדו בכיתה.

דוגמא לשאלוני אנסין ניתן למצוא באתר הפיקוח

מצגת משותפת

המצגת המשותפת מאפשרת למידה שיתופית תוך שימוש במצגת השיתופית של GOOGLE המאפשרת לכיתה שלמה להיות שותפה לפרויקט. לדוגמא: נבחר נושא לדיון, כל תלמיד/קבוצת תלמידים מקבלת נקודת מבט אחרת על הנושא. התלמידים אמורים להעלות את הידע שצברו על גבי מספר שקפים במצגת המשותפת. השקפים אמורים לכלול טקסט, תמונות, קטעי סרטים, ושאר פרטים על פי שיקול דעתם של התלמידים והמורים. בסוף התהליך תיווצר מצגת משותפת הכוללת את כל השקופיות של כל הקבוצות. שיא הפרויקט יהיה כשכל קבוצה תעשה פרזנטציה בפני הכיתה (או אפילו מעגלים רחבים יותר) תוך שימוש במצגת.

לדוגמא:

בחירה של ז'אנר: המורה מכין/ה מחוון שבו הוא/היא מגדירים את שלבי העבודה המוטלת על התלמידים. כל קבוצה מקבל/בוחרת/מחפשת סרט אחר מהז'אנר קוראת על הז'אנר, על הבמאי, מנתחת את הסרט ומעלה את החומר למצגת המשותפת. בסוף התהליך מתקבלת מצגת הכוללת ניתוח של מספר סרטים מאותו הז'אנר כשכל קבוצה מציגה את נקודת המבט שלהם על הנושא תוך התייחסות לקטעי סרטים, מאמרים וכו'.

פעילות מחוץ לכותלי בית הספר - שיתוף פעולה בין מורים עיוניים ומורים להפקה

סיור לימודי

הצעות לסיור לימודי במסגרת לימודי הקולנוע:
ביקור סט צילומים – בתיאום מראש עם מפק.

דוגמאות להערכה חלופית הנוגעת לסיורים:

לקראת הביקור :

- על התלמידים להכין חומר רקע על הסרט ונושא הסרט ו/או הבמאי.
- להכין שאלות רלוונטיות לסרט שניתן לשאול את המשתתפים, הבימאי וכדומה.
- *להכין רקע על נושא הסרט ומה שנובע מכך כמו למשל לוקיישנים.

הביקור:

לתעד בסטילס את הביקור (במידת האפשר).

לאחר הביקור:

על התלמידים להגיש דף עבודה מסכם הכולל התייחסות לנושאים שעלו תוך כדי סיור.

- איך נראה ומתנהל סט צילומים.
- התייחסות לאנשי ההפקה ולשיחה/ות שהתנהלו בזמן הביקור
- תייחסות נוספת, אישית של התלמיד לפרטים נוספים ששם לב אליהם
- תיעוד בסטילס של הביקור.

תוכנית קולנועית בסינמטקים

במהלך כל שנת לימוד בקולנוע יש לצאת לצפייה אחת לפחות בסרט באחד הסינמטקים או באחד מבתי הקולנוע. חשוב שהצפייה תהיה מלווה במפגש עם אחד מאנשי ההפקה המובילים: במאי, מפיק, ארט דיירקטור שחקנים וכו... תלוי מה הנושא שבחרים להתמקד בו, עבודה עם שחקנים, הפקה, עבודת הארט ועוד.
כמו בסיור הקולנועי (הנ"ל) יש להכין את התלמידים מראש וליצור פעילות סביב **המפגש** והצפייה:

לקראת המפגש:

חומר רקע
להכין שאלות

במפגש:

צפייה
שאלת שאלות
תיעוד המפגש בסטילס או וידאו.

לאחר המפגש:

על התלמידים להגיש דף עבודה מסכם ו/או מצגת קטנה, הכולל התייחסות לנושאים שעלו תוך כדי סיור. כולל תיעוד בסטילס או קטעי וידאו של המפגש.
סיכום של המפגש בפרזנטציה קצרה הכוללת מצגת קצרה של 5-7 תמונות.

יציאה לסמינר קולנוע של יום או יומיים מחוץ לבית הספר הכולל סדנאות

פעילות מרוכזת של יומיים מהווה בראש ובראשונה גיבוש חברתי. גיבוש חברתי הינו ערך חשוב מאוד במקצוע הקולנוע הדורש עבודה קבוצתית ואחריות הדדית. ולכן, כדאי לערוך את הסמינר בתחילת שנת הלימודים. הסמינר הוא למעשה למידה בדרך חווייתית, לא פורמאלית. ניתן לערוך את הסמינר סביב נושא מרכז אחד בהפקה כמו סאונד, וידאו ארט וכו' או באחד מהנושאים העיוניים כמו קולנוע עצמאי או קולנוע עולמי ולהביא סרטים ומרצים מתחומים אילו.

לפני היציאה לסמינר:

ניתן לחלק את הכיתה/ות לזוגות או קבוצות עבודה שונות שייקחו אחריות על מפגש אחד לפני הסמינר התלמידים יחקרו את נושא הסמינר ויציגו בפני הכיתה חומר רקע על הנושא/המפגש/היוצר. כמו כן יכנו שאלות לקראת מפגשים עם המרצים/יוצרים/במאים ועוד.

במפגש: מומלץ לתעד את המפגשים והסדנאות

לאחר המפגש:

כדי שהסמינר יהיה משמעותי ויהיה חלק מתוכנית הלימודים חשוב התלמידים יגישו בעקבות המפגש/סדנא פרזנטציה קצרה הכוללת מצגת קצרה המקשרת את החוויה לחומר הלימודים, הפרזנטציה תכלול מספר שקופיות/קישורים לקטעי סרטים ועוד רעיונות יצירתיים שלהם.

הזמנת מרצים לבית הספר

רצוי להזמין לבית הספר במסגרת שכבתית או של כל המגמה מרצים מתחומים שונים. ניתן לקיים סדנאות של כמה מפגשים בנושא כמו קולנוע תיעודי ישראלי, וידאו קליפים, בימוי והדרכת שחקנים או תסריטאות. או לקיים מפגש חד פעמי עם יוצר קולנועי או איש מקצוע בתחום הקולנוע.

גם כאן כדאי מאוד להכין פעילות של לפני תוך כדי ואחרי המפגש, כולל דף סיכום פעילות ו/או פרזטציה ומצגת קטנה.

דוח צפייה בסרט ככלי להערכה חלופית

במהלך השנה יש לבחור בין 4 ל - 7 סרטים עליהם התלמידים יגישו דוח צפייה, כך שבסוף י"ב יהיה בידם פורטפוליו של עבודות על סרטים שונים בנושאים שונים.

גם על סרטים ונושאים שהתלמידים מביאים: על התלמיד לחפש אחר סרט מתאים שידגים את התופעה, נושא, תיאוריה ז'אנר, אות'ר.

המורה יציע סרטים בהתאם לשיקוליו ולמידת היכרותו עם הסרטים.

עיתון אינטרנטי באתר בית הספר שעוסק בקולנוע

המטרות שלנו כמורים הם לעודד לתלמידים לעסוק בכתיבה. לפתח את יכולת ההבעה בכתב. ההמלצה היא לפתח עיתון בתוך אתר האינטרנט של בית הספר שיתמקד בביקורת/המלצות על סרטים כמו גם אולי מאמרי דעה על הקולנוע תוך התייחסות למחקרים בתחום, ואפילו אולי כתבות תחקיר בתחום הקולנוע כמו למשל בחירה של נושא בתחום הקולנוע הישראלי והתלמיד יחקור, יראיין ויפרסם כתבת תחקיר בנושא.

הכתיבה העיתונאית בתחום הקולנוע יכולה גם להפוך לעבודת חקר, או הערכה חלופית, או PBL – לשיקולכם.

הכנת יחידת לימוד שמבוססת על סרטי התלמידים לפעילות בית ספרית

המלצה נוספת היא התייחסות משמעותית לסרטים המופקים בבית הספר מדי שנה. מומלץ ללמד את התלמידים לכתוב יחידת לימוד בעקבות הסרטים. לבדוק את נושא הסרט ולהבין כיצד ניתן להרחיב את הדיון עליו ולהציע שבשעת מחנך בכיתות מקבילות יעבירו תלמידי הקולנוע שיעור בנושא הנבחר באמצעות הסרט של הבוגרים.

שוב, פעילות זו יכולה להיות הערכה חלופית.

עבודות חקר

העולם בו אנו חיים גדוש במידע רב ומגוון, המשתנה ומתחדש בתדירות גבוהה. שינויים אלה באים לידי ביטוי בין השאר בתחומי התרבות, הכלכלה, המדע והטכנולוגיה. לצורך התמודדות עם האתגרים ששינויים אלה מציבים בפנינו, על מערכת החינוך לאפשר לתלמידים לפתח את כישורי החשיבה והלמידה שלהם, לפתח כישורים לעבודה צוות, לעודד את הסקרנות הטבעית, וגם להביא לידי ביטוי את היכולות של כל התלמידים.

בוגרי מערכת החינוך, אזרחי העתיד, זקוקים ליכולת חשיבה ברמה גבוהה, שתאפשר להם להבנות ידע חדש באופן עצמאי תוך הפעלת חשיבה ביקורתית ויצירתית. יכולת זו תסייע להם להתאים את עצמם למציאות משתנה ולקבל החלטות שקולות. השגת יכולת זו בקרב התלמידים מחייבת שינוי בדרכי ההוראה, הלמידה וההערכה (ה.ל.ה). השינוי כרוך במעבר מלמידה המדגישה שינון של מידע, ללמידה משמעותית, המדגישה פיתוח הבנה מעמיקה של תכנים ויכולות למידה וחשיבה. הלמידה בדרך החקר מבוססת על השקפה זו וניתנת ליישום בכל תחומי הדעת. כיום, ניתן למצוא במערכת החינוך "איים" של למידה משמעותית בדרך החקר. השתלמות זו תיתן מענה למורים שילמדו ויעריכו את תלמידיהם באמצעות למידה חקרנית.

ניתן לפנות לגל שחם : gal.shaham@gmail.com

מצגת משותפת

עבודות חקר בקולנוע מאפשרות ללומד להעמיק בתחום הדעת ולשאל שאלות בתחומי אומנות הקולנוע השונים שאלות על הקשר בין שימושים במדיה, השפעות של המדיה, פרשנות וקריאה של המדיה, ייצוגים של קבוצות ותופעות כמו גם בחינה ופרשנות של מציאות.

התחום שלנו בתקשורת מזמן עבודות חקר בנושאים אקטואליים ורלוונטיים ומעורבות של לומד חוקר וסקרן.

מורים המנחים עבודות חקר מאפשרים לתלמידים לשאול שאלות, להתלבט ולבקר את המציאות כמשחק באמצעי התקשורת השונים.

הלכה למעשה, עבודות חקר יכולות להתבצע בהיקפים וברמות שונות, החל מעבודת חקר מצומצמת בנושא מוגדר מאוד ועד לעבודת חקר המקיפה המגשרת בין מספר נושאים – העיקר שהעבודה נכתבת מתוך עניין ובליווי והנחייה של המורה.

פדגוגיה דיגיטלית

פדגוגיה דיגיטלית כוללת תהליכי הוראה-למידה-הערכה חדשניים העושים שימוש מושכל בכלים שהעולם הדיגיטלי מזמן ומשלבת פיתוח יכולות חשיבה מסדר גבוה, יצירתיות ועבודה שיתופית.

פדגוגיה דיגיטלית שוזרת תקשוב באופן משמעותי ומשנה את דרכי ההוראה- למידה- הערכה ובעקבות כך את תפקידו של המורה שהופך ממעביר ידע למנחה וזאת בניגוד להוראה המשלבת דיגיטציה כחלק משיעור פרונטלי בלבד, כגון שימוש בסרטונים, אנימציות ומצגות.

הפדגוגיה הדיגיטלית מייצרת כל העת אופציות מגוונות, פורצות כיוונים חדשים, מאפשרת יצירתיות ואינה מקבעת דפוסים.

ייחודיותה של הפדגוגיה הדיגיטלית שהיא פורצת את גבולות תחומי הדעת, הזמן והמרחב ויכולה לתת מענה למגוון לומדים ולמגוון מורים.

כמורים לקולנוע הנדרשים להכשיר את תלמידיהם באמצעות מיומנויות של המאה ה-21 הנכם מתבקשים לשלב עקרונות של פדגוגיה דיגיטלית בכיתה – לפרטים ולרעיונות הנכם מוזמנים להכנס לקישור המצורף: <http://digitalpedagogy.co> וכן ליצור קשר עם ערן ליבני, מדרך בצוות הפיקוח האמון על הטעמת פדגוגיה דיגיטלית בהוראת התקשורת והקולנוע – dominogross@gmail.com

למידה מבוססת פרויקטים - PBL

למידה מבוססת פרויקטים (PBL – Project Based Learning) היא שיטת הוראה למידה והערכה המאורגנת סביב פרויקט המניע את פעילויות התלמידים ללמידה בדרך החקר. שיטה זו דורשת למידה פעילה ועתירת חשיבה של התלמידים כשהמורה הופך ממוסר ידע למנחה. התלמידים נדרשים לבחור פרויקט, לשאול שאלות, לחקור, לאסוף מידע, לפתח את התוצר ולהציגו בהתאם לתבנות שעלו בתהליך. הערכת הפרויקט כוללת הגשת טיוטות מרובות, תהליכי רפלקציה ומשוב מקדם.

דוגמאות לתוצרים אפשריים בתחום הקולנוע

הפקת סרט היא למעשה עבודה בקבוצה שמהווה למידה מבוססת פרויקטים. הפקת סרטים משותפת של תלמידים יהודים וערבים/ דתיים וחילוניים ועוד. כתיבת עבודה בקבוצה סביב סרט או נושא כשכל אחד בקבוצה תורם את נקודת המבט שלו/ה לנושא.

מחויבות חברתית ומעורבות קהילתית באמצעות קולנוע

במסגרת מתווה הרפורמה של משרד החינוך מחויב כל תלמיד בחטיבה העליונה לבצע פעילות חברתית-קהילתית בהיקף של 60 שעות בשנה. לימודי תקשורת מזמנים הזדמנות ייחודית לצאת מגבולות הכיתה לתעד (באמצעות המצלמה, העיתון והרדיו) את המתרחש בקהילה בתוכה הם פועלים. בשנת הלימודים תשע"ו אנו רוצים להציע לתלמידי המגמה להתחבר אל הקשר הרב-דורי בקהילה שלהם - קשר רב דורי בין תלמידי התיכון למבוגרים בקהילה הופך לחוויה מעצימה ומשמעותית בתהליך ארוך טווח באמצעות המדיה השונים.

יוזמה 1 – הפקת סרט תיעודי/עלילתי

תחום הדעת	קולנוע
כותרת היוזמה	הפקת סרט עלילתי או תיעודי (מבוסס על מקרה אמיתי) בנושא: אנשי עדויות. מפגש רב דורי בין בני הנוער לניצולי שואה, אנשים שהקימו את הישוב, סיפורי עלייה
תקציר ההצעה ותכנים עיקריים:	התלמידים יעברו הדרכה במטרה להכיר את קבוצת הגיל איתה הם אמורים להיפגש. לדוגמא: ילמדו על חייהם של ניצולי השואה בארץ, ילמדו על העליות השונות שהגיעו לארץ, ילמדו על ההיסטוריה של הישוב בו הם חיים.
מטרות	המטרה הראשונה: להפגיש את בני הנוער עם אוכלוסיית ניצולי השואה, או ותיקי הישוב, או אנשים עם סיפורי עלייה ייחודיים. הכרות עם העדה והתרבות ממנה הם הבאים, ההיסטוריה של התקופה עליהם מספרים האנשים. המטרה השנייה: הפקת סרט עלילתי/תיעודי על הדמות איתה נפגשו

<p>הפקת הסרט דורשת עבודת תחקיר מעמיקה על הרקע של הסיפור, תחקיר על האדם עצמו, משפחתו, עיסוקיו ועוד. התחקיר דורש ראיונות מצולמים עם האנשים, ראיונות עם אנשים המספרים על אות דמות, חיפוש חומרים ארכיוניים, חיפוש אחר חפצים המייצגים את הדמות.</p> <p>20 שעות הכשרה:</p> <p>3 שעות-היכרות עם קהלי היעד – 8 שעות-פיתוח מעשי של מיומנויות עבודה בקבוצה מעורבת והיכרות עם רציונל, מטרות ודרכי העבודה במסגרת 9 שעות - סדנה בנושא הסרט הקצר התיעודי/עלילתי: צפייה וניתוח סרטים שנעשו על נושאים דומים, למידה כיצד לערוך תחקיר, ראיון, צילום תעודי, חיפוש חומרים בארכיונים,</p>	<p>היקף שעות</p>
<p>- הפקת סרט תיעודי היא חלק מתכנית הלימודים המעשית בלימודי הקולנוע - הפקת סרט תיעודי הוא יישום הלימודים העיוניים</p>	<p>חיבור לתכנית הלימודים</p>
<p>40 שעות פרויקט:</p> <p>- חלוקה לקבוצות הפקה – במאי, מפיק, צלם, עורך בעלילתי במאי צלם עורך בתיעודי - בחירה של דמות - הכנת התחקיר, צילומים, עריכה - הכנת תיק ההפקה - ערב חגיגי של הקרנות הסרטים בנוכחות הדמויות המתועדות</p>	<p>התנסות מעשית במעורבות חברתית</p>
<p>המורה לקולנוע להפקה</p>	<p>מי ילווה את התלמידים? (מורה/מנחה/מדריך מלווה)</p>
<p>גופים אזוריים הקשורים בנושא הסרט כמו : יד ושם, ארכיונים, מוזיאונים וכו.</p>	<p>גופים שותפים</p>
<p>רכז מגמת הקולנוע בבית הספר מפמ"ר קולנוע ותקשורת וצוות מדריכי הפיקוח</p>	<p>למי לפנות?</p>

יזמה 2 – דיאלוג דרך קולנוע: הפקת סרטים משותפים על ידי תלמידים יהודים – ערבים / חילוניים – דתיים

קולנוע ותקשורת	תחום הדעת
<p>דיאלוג דרך קולנוע: – הפקת סרטים נרטיביים משותפים רב תרבותיים ובין תרבותיים לקידום מטרות החיים המשותפים: הבנה אמפטיה, הפחתת סטראוטיפים והפחתת רגשות שליליים ולגיטימציה לנרטיב של הצד השני.</p>	<p>כותרת היוזמה</p>
<p>הפיקוח על התקשורת והקולנוע מציב את האדם במרכז, אדם בעל ערכים הומניסטיים, הדוגל בצדק חברתי, מאמין בשיווין ערך האדם ומקבל את השונה. הקולנוע מזמן אפשרות לספר סיפור להפיצו בקהילות השונות</p>	<p>החזון</p>

<p>וליצור "אפקט אדווה"</p>	
<p>התלמידים יעברו תהליך של הכרות עם האחר. יפגשו לאורך השנה אחד אצל השני, במטרה להפיק סרט משותף. בתהליך יתקיימו מפגשים חד לאומיים (בקבוצות לא מעורבות) להכנה ומפגשים משותפים דו לאומיים ויסתיימו במחנה קולנוע בו יפגשו ויפיקו סרט משותף. בהמשך תתקיים הקרנה משותפת לשתי הקהילות עם פוטנציאל לבימות דיון ושיח קהילתי משותף.</p> <p>המטרה: חינוך להכרת האחר באמצעות הפקת סרטים משותפים. מפגש משותף מאפשר לגיטימציה לנארטיב של האחר, תוך כתיבת תסריט, צילום ועריכה של סרט משותף.</p> <p>המפגשים יתבססו על סדנאות דיאלוגיות המחזקות את האמפטיה, ההבנה וההכרה באחר. הסדנאות יתבססו על סיפורים אישיים שיהפכו לסרטים.</p> <p>במסגרת כיתה י"א 18 שעות – פעילות בתוך הקבוצות עצמן בחד לאומי. לדיון על הנרטיבים שלהם והכרות עם מאפייני הקבוצה אותה הם עומדים לפגוש (להכיר את התרבות האחר)</p> <p>12 שעות – מפגשים עם האחר</p> <p>30 שעות – הפקת סרטים משותפת ביקור של קבוצה אחת אצל השנייה חלוקה לקבוצות עבודה מומלץ לשלב כאן מחנה של יומיים של הקבוצות. בימיים אילו יתקיים מפגש בלתי אמצעי בין הקבוצות שיוביל להפקת הסרטים.</p> <p>הפרויקט מלווה בתיק הפקה הכולל רפלקציה על כל התהליך.</p>	<p>תקציר ההצעה ותכנים עיקריים:</p> <p>מטרות,</p> <p>והיקף שעות</p>
<p>מורה לקולנוע העובר השתלמות ייעודית ל"דיאלוג דרך קולנוע" כמו גם ליווי של גוף מקצועי המתמחה בהנחיה דיאלוגית, והמטה לחינוך אזרחי במשרד החינוך</p>	<p>מי ילווה התלמידים? (מורה/מנחה/מדריך מלווה)</p>
<p>ארגונים העוסקים במפגשי חיים משותפים בנושא המפגשים בין יהודים וערבים (גבעת חביבה, מט"ח)</p>	<p>גופים שותפים</p>
<p>רכז מגמת הקולנוע מפמ"ר קולנוע ותקשורת וצוות המדריכים בפיקוח</p>	<p>למי לפנות?</p>

עבודות גמר בקולנוע (5 יח"ל לבגרות)

בנוסף ללימודי קולנוע כמקצוע מוגבר/ מורחב יכול כל תלמיד להגיש עבודת גמר עיונית/ משולבת הפקה ברמה של חמש יחידות לימוד.

לימודי הקולנוע מזמנים אינספור של נושאים ושאלות הראויות להיבחן בדרך חקר. עבודת גמר הינה עבודת מחקרית הדורשת מן התלמיד לגבש נושא, לנסח שאלות והשערות מחקר, לאסוף חומר ביבליוגרפי ולבצע ניתוח ועיבוד של חומרים.

ככלל, הצעות לעבודות גמר יש להגיש עד ה-31 בינואר, 2016 באמצעות המערכת הממוחשבת בבית הספר. עם קבלת אישור ההצעה על התלמיד לעבוד בליווי המנחה שלו על עבודת הגמר עד להגשתה ב-31 בדצמבר, 2016.

יש להקפיד כי המנחה של העבודה יהיה בעל תואר שני (עדיפות תואר שני מחקרי) כאשר נושא העבודה הינו בתחום המומחיות/ העיסוק של המנחה.

יש לקרוא בעיון את ההנחיות לכתיבת עבודת גמר באתר משרד החינוך -

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/AvodotGemer/MeidaKlali/klalim_unehalim/perek9.htm

לפרטים והנחייה נוספת ניתן לפנות למור חסיד-לוי – mor.hassid@gmail.com

פיתוח מקצועי - רישיון הוראה

על כל מורה ומורה לבדוק שאכן הוא עומד בדרישות של משרד החינוך:

תואר אקדמי בקולנוע, תעודת הוראה בקולנוע וכמובן השתלמות בתקשורת של לפחות 30 שעות כל שנה.

מורים ללא מעמד זה יוכלו ללמד אך לא יוכלו להגיש/לבחון לבגרות.

למורים בעלי תואר בקולנוע אך ללא תעודת הוראה - יש להשלים את תעודת ההוראה באחד מהמכללות או האוניברסיטאות

חשוב לציין שתעודת הוראה נחשבת ככפל תואר במשכורת המורה. כמו כן, תעודת ההוראה מאפשרת לקבל את הגמולים על ההשתלמויות בהן משתתפים המורים, הן בהשתלמות הבית ספרית והן בהשתלמות מקצועית בתחום.

למורים המלמדים מעל 8 שנים, בעלי תואר אקדמי בקולנוע וללא תעודת הוראה - יוכלו להגיש בקשה לרישיון הוראה קבוע על גבי הטופס המצורף:

<http://meyda.education.gov.il/files/CoachAdam/tfasim/BakashatRishayon.pdf>

יש למלא את הטופס, להחתיים את מנהל/ת בית הספר, להחתיים את המפמ"ר לתקשורת וקולנוע אחרי שיבקר בשיעור ולשלוח עם כל התעודות למשרד החינוך: לגב' אריאלה ברק, משרד החינוך, אגף בכיר לכח אדם בהוראה, גף דירוג והסמכה, ירושלים, 91911

רישיון ההוראה דורש ללמוד 4 קורסים: תורת החינוך, תורת ההוראה, פסיכולוגיה של גיל הנעורים ומתודיקה של הוראת הקולנוע.

רישיון ההוראה מעניק פחות תוספת לשכר מתעודת הוראה, אך מאפשר לקבל קביעות והכרה בגמולי השתלמות.

למורים בעלי תואר שאינו קולנוע - יצטרכו לעשות הסבה להוראה הקולנוע באחת המכללות.

לסיכום, כל אחד מאנשי צוות הפיקוח ישמח לעזור ולייעץ בנושא.

השתלמויות

כחלק מן הפיתוח המקצועי נדרשים כלל המורים להשתלם לפחות 30 שעות בשנה בתחום הדעת שלכם. להלן רשימה ראשונית של ההשתלמויות המתוכננות לתשע"ו – תכניות ההשתלמויות המפורטות ישלחו בתחילת השנה וכן הצעות להשתלמויות נוספות.

שם ההשתלמות	מחוז	רכזת ההשתלמות	גמול
השתלמות בקולנוע עיוני	מרכז	עדן צולי	30 ש"ש
השתלמות בהפקה וידאו	מרכז	ערן ליבני	30 ש"ש
השתלמות חינוך מיוחד (קולנוע ותקשורת)	מרכז	יתפרסם בהמשך	30 ש"ש
השתלמות סטילס (קולנוע ותקשורת)	מרכז	נעמה כהן אשכנזי	30 ש"ש

ימי עיון

בשנת הלימודים תשע"ו יתקיימו שלושה עיון מרכזים (בתקשורת, בקולנוע ובהפקה) – ימי העיון יתקיימו ב- **26-27-28.6.2016**.

אירועים מרכזיים

האירועים המרכזיים מטעם הפיקוח על התקשורת והקולנוע מביאים את היצירה של התלמידים לחשיפה ציבורית רחבה ומעל במות מקצועיות.

1. תחרות היצירה הצעירה 2015, שבמסגרת פסטיבל הקולנוע בחיפה תתקיים ב- 24/9/15 באולם קריגר שבחיפה. (קישור לתקנון התחרות)

2. תחרות "קליפ צעיר" – תתקיים ב- 24 דצמבר 2015 בסינמטק תל אביב (קישור לתקנון התחרות)

3. פיצ'ינג תלמידים בשיתוף מכללת סמינר הקיבוצים – מידע יתפרסם בתחילת השנה

4. תחרות "דוק-צעיר" שבמסגרת הפסטיבל הבינלאומי לסרטים דוקומנטריים "דוק אביב" שבסינמטק תל אביב

5. "דרך העדשה" תחרות סרטים בנושא זהירות בדרכים בשיתוף העמותה "אור ירוק" ממליצה להקדיש זמן והפקות – הפקות חצי גמר או הפקות הגמר - לנושא זהירות בדרכים כנושא חשוב ומשמעותי לחיי התלמידים.

6. תחרות היצירה הצעירה ע"ש וים ואן ליר שבמסגרת פסטיבל הקולנוע הבינלאומי בירושלים. אירועים רבים ומגוונים מתרחשים במשך השנה, אירועים בהם מבקשים שמגמות התקשורת ישתתפו. אם אתם יודעים על אירועים נוספים שניתן לשתף את כלל בתי הספר אנא פרסמו בדף הפייסבוק של קהילת המורים לתקשורת וקולנוע ו/או תיידעו את אחד מצוות המדריכים.

מורים חדשים

מורים חדשים שהצטרפו בשלושת השנים האחרונות – ברוכים הבאים לקהילת המורים לקולנוע צוות ההדרכה מאחל לכם התאקלמות מהירה ומוצלחת בשערי ההוראה – אנחנו עומדים לרשותכם בכל דבר ועניין.

מורים חדשים, עם כניסתכם לתפקיד הנכם מתבקשים:

1. ליצור קשר עם מרגלית ישראלי האחראית על קליטת המורים החדשים
margalit12@gmail.com נייד 052-8445955

2. מרגלית ישראלי תרכז את המורים החדשים לקולנוע ותקיים שניים-שלושה מפגשים משותפים במהלך השנה. פרטים נוספים ישלחו בהמשך השנה.

זכרו, שמירה על קשר רציף עם צוות ההדרכה הינו חשוב פי כמה מונים בשנות ההוראה הראשונות.

חינוך מיוחד

לחינוך המיוחד יש מגוון רחב מאד של כיתות ובתי ספר.

ברוב בתי הספר המקיפים מתקיימת "כיתה קטנה" של תלמידי חינוך מיוחד. לפעמים הם מוגדרים חינוך מיוחד ובעלי סימול 07. לפעמים הכיתה הקטנה היא של תלמידים בעלי ליקויי למידה ברמות שונות.

אני שמחה לעודד תלמידים בחינוך המיוחד ללמוד קולנוע. הסיבה העיקרית היא הצורך להכין אותם לחיים בסביבה תרבותית מורכבת והכנה לקראת חיי אזרחות בשלים. הוראת הקולנוע בכיתות אילו חייבת להיעשות בהתאם לרמת התלמידים והיכולות שלהם, עם הרבה אהבה, סבלנות וגם מקצועיות.

השנה קיימנו השתלמות למורים המלמדים תקשורת וקולנוע בחינוך מיוחד. ההשתלמות חיזקה את הצורך להמשיך וללמוד את התחום וללוות את המורים המלמדים חינוך מיוחד.

ניתן לפנות לעדן צולי :

נייד 0522250492 או במייל haeden@gmail.com

נספחים:

ניספח 1:

מבנה בחינת הבגרות ב"אמנות הקולנוע" 2 יח"ל לשנת הלימודים תשע"ו

את השאלון והתשובון יש לשלוח אל הפיקוח במייל: bag.test@gmail.com עד ה – 31 לדצמבר 2015

אין לבחון את התלמידים ללא אישור של הפיקוח!

אנחנו מציעים בזה שני מבנים לשאלון הבגרות: **האחד כולל אנסין והשני ללא אנסין, לבחירתכם:**

מבנה בחינת מפמ"ר – כולל האנסיין

סה"כ זמן כתיבת בחינה שעתיים וחצי

פרק אנסיין: יש לענות על שתי (2) שאלות מתוך ארבע (4) - סה"כ 30 דקות. **20 נקודות.** (כל שאלה 10 נקודות)

השאלות יתייחסו לנושאי החובה וצריכות להוות יישום של הידע על סרט לא מוכר.

בכל שאלה יהיו 2 סעיפים

שאלת רחב: סה"כ 30 דקות **20 נקודות**

יש לענות על שאלה (1) אחת מתוך שתיים (2) - בכל שאלה יהיו שלושה סעיפים -

השאלות יתייחסו לנושאים מנושאי החובה: תיאוריות, ז'אנרים, אות'רים, קולנוע ישראלי וקולנוע תיעודי. השאלות יכללו: נושא אחד בליווי 3 סרטים או סרט אחד עם 3 חתכים/נושאים

הערה: אין לחזור על אותו נושא בשאלות הבינוניות

שאלות בינוניות יתחלקו לשלושה פרקים: סה"כ 60 דקות. **40 נקודות.**

השאלות יתייחסו לנושאים מנושאי החובה

פרק ראשון - תחנות יסוד:

השאלות יכללו סעיף אחד. (ניתן גם לחלק את השאלות לשני סעיפים, לשיקולכם)

שתי (2) שאלות מתוך ארבע (4), כל שאלה על תחנת יסוד אחרת. (10 נקודות לשאלה, **20 נקודות לפרק**)

פרק שני - קולנוע ישראלי:

שאלה אחת (1) מתוך שתיים (2), (10 נקודות לשאלה) **השאלות יכללו 2 סעיפים לשאלה**

פרק שלישי – קולנוע תיעודי:

שאלה אחת (1) מתוך שתיים (2), (10 נקודות לשאלה) **השאלות יכללו 2 סעיפים לשאלה**

פרק בנושאי הבחירה: 30 דקות. **20 נקודות** (10 נקודות לשאלה, סה"כ 20 נקודות)

יש לענות על אחת (1) מתוך שתיים (2) שאלות - **בכל שאלה יהיו שני סעיפים.**

כל שאלה צריכה להתייחס לנושא בחירה אחר.

אחת משאלות הבחירה יכולה לשקף גם הרחבה של נושא חובה.

* במידה ואחד מנושאי הבחירה הוא הרחבה של נושא חובה, לא תיכלל עוד שאלה על אותו נושא בשאלות החובה.

מבנה בחינת מפמ"ר – ללא אנסי

סה"כ זמן כתיבת בחינה שעתיים וחצי

פרק ראשון – שאלות רחב: יש לענות על 2 (שתי) שאלות מתוך 3 (שלוש) שאלות .

60 דקות , 20 נקודות לשאלה, 40 נקודות לפרק. **בכל שאלה יהיו 3 סעיפים**

השאלות יתייחסו לנושאים מנושאי החובה: תיאוריות, ז'אנרים, אות'רים, קולנוע ישראלי וקולנוע תיעודי השאלות יכללו: נושא אחד בליווי 3 סרטים או סרט אחד עם 3 חתכים/נושאים

הערה: אין לחזור על אותו נושא ואותם סרטים בשאלות הבינוניות , אפשר כן לשאול שאלות בינוניות על אותם הנושאים אך מנקודות מבט אחרות והתייחסות לסרטים אחרים.

שאלות בינוניות יתחלקו לשלושה פרקים: סה"כ 60 דקות. 40 נקודות.

השאלות יתייחסו לנושאים מנושאי החובה

פרק ראשון - תחנות יסוד: 20 נקודות לפרק

השאלות יכללו סעיף אחד. (ניתן גם לחלק את השאלות לשני סעיפים, לשיקולכם)

שתי (2) שאלות מתוך ארבע (4) , כל שאלה על תחנת יסוד אחרת. (10 נקודות לשאלה , 20 נקודות לפרק)

פרק שני - קולנוע ישראלי:

שאלה אחת (1) מתוך שתיים (2), (10 נקודות לשאלה) **השאלות יכללו 2 סעיפים לשאלה**

פרק שלישי – קולנוע תיעודי:

שאלה אחת (1) מתוך שתיים (2), (10 נקודות לשאלה) **השאלות יכללו 2 סעיפים לשאלה**

פרק בנושאי הבחירה: 30 דקות. 20 נקודות לפרק

יש לענות על אחת (1) מתוך שתיים (2) שאלות .-

(10 נקודות לשאלה , סה"כ 20 נקודות) **בכל שאלה יהיו שני סעיפים**

כל שאלה צריכה להתייחס לנושא בחירה אחר.

אחת משאלות הבחירה יכולה לשקף גם הרחבה של נושא חובה.

* במידה ואחד מנושאי הבחירה הוא הרחבה של נושא חובה, לא תיכלל עוד שאלה על אותו נושא בשאלות החובה.

תהליך הגשה של הצעה לעבודת חקר:

ההצעה המפורטת תוכן עפ"י נקודות-המפתח הבאות:

א. המקצוע

ב. נושא העבודה

ג. מטרת העבודה

ד. הצגת הבעיה / הטיעון המועלה לדיון / לבדיקה/שאלת המחקר

ה. הצגת הבסיס העיוני / התיאורטי ממנו עולות שאלות המחקר ועליו מתבססת דרך המחקר. יש להתייחס לספרות המקצועית הרלוונטית הקיימת בנושא ולעגן בה את הדברים, תוך אזכור כמקובל בסקירות ספרות בעבודות מדעיות (אין זו הצגה טכנית של פריטי ספרות). עבודת הגמר אינה עבודת-סיכום של חומר, אלא עבודה מחקרית – בהתאם לכך יש להכין את הסקירה התיאורטית.

ו. פירוט עיקריו של ההיבט המחקרי / המעשי של העבודה. יש להציג מערך מחקר שיטתי התואם את התחום-המדעי בו נערכת העבודה ובהתייחס לשאלות-המחקר וההשערות שהוצגו (לא רשימה טכנית של פעילויות)

ז. רשימת פרקי העבודה – ראשי פרקים ממוקדים וממצים המתייחסים לבעיית המחקר, תוכן הצעה והמחקר, אותו יערוך התלמיד. אין אלה ראשי פרקים טכניים-פורמליים.

ח. רשימת הספרות עליה תתבסס העבודה (רשימה ארעית)

ברשימה יוצגו מאמרים מדעיים עדכניים וספרות מקצועית-מדעית עליהם יתבסס המחקר והעבודה. אלה יהוו, גם, ת התשתית המקצועית להכנת ההצעה.

רשימת הספרות היא חלק בלתי נפרד של ההצעה. לא ניתן להגיש הצעה שאיננה מבוססת על ספרות מקצועית מתאימה

הפריטים יהיו רשומים במדויק, כמקובל ברישום מדעי. הרשימה תכלול רק פריטים רלוונטיים. איזכור המקורות בגוף ההצעה יהיה כמקובל בעבודות מדעיות

אנציקלופדיות, ספרי לימוד וספרי עזר למורה יכולים לשמש כקריאה מקדימה להכנת ההצעה, אין הם מהווים ספרות מקצועית מתאימה להכנת עבודת חקר.

אתרי אינטרנט לכשעצמם אינם פריטי ספרות מקצועית

כשמובאים פריטי ספרות מן הרשת (אינטרנט) יש לבדוק את טיבם והתאמתם ולציין: מה הובא, ע"י מי נכתב, מתי והיכן. אזכורם בגוף ההצעה יהיה, גם הוא, כמקובל. אין להעתיקם כלשונם לגוף ההצעה ו/או העבודה

ט. פריטים על מנחה העבודה: שם מלא, תואר אקדמי, תחום ההתמחות, מקום העבודה, תפקיד ותחום-עיסוק חובה לציין פריטים אלה במלואם

י. לוח זמנים להכנת העבודה

ניספח 3

תיק תסריט עלילתי:

לפניכם ההנחיות לכתיבת תסריט עלילתי כעבודת גמר מעשית. התסריט שווה ערך לשתי יחידות בגרות ועליו לעמוד בפני בוחן חיצוני (בוחן מעשי שגם יבחן את הסרטים שיוגשו כעבודות גמר מעשיות). יש לעדכן מבעוד מועד את הבוחן ולוודא שהוא מוכן ויכול לבחון תלמיד/ה על הגשת תיק תסריט.

תיק התסריט צריך להיות מוכן יחד עם כל שאר תיקי ההפקה ויימסר לבוחן לקריאה כשבועיים לפני מועד הבחינה בהפקה.

מבנה תיק התסריט:

1. אורך התסריט יהיה לפחות שלוש עמודים הכתובים על פי כללי כתיבת התסריט, כלומר מתאים לסרט בן כחצי שעה **שלא מופק**.
2. הצהרת כוונות- תאור נושא הסרט, מדוע נבחר הנושא מקורות ההשראה לתסריט. ומה המסר והתובנות שהיוצר מבקש להעביר - חצי עמוד עד עמוד.
3. תחקיר – מידע על נושא הסרט, גיבורי הסרט, הרקע שלהם, חומרי הארכיון שנעשה בהם שימוש.
4. סינופסיס (תקציר) באורך של כחצי עמוד.
5. ביוגרפיה של הדמויות, תחקיר של הדמויות.
6. טריטמנט.
7. לפחות שתי גרסאות (דראפטים) קודמות של התסריט.
8. תסריט סופי – תיאור עלילת הסרט לפי סצנות, שוטים ומקומות צילום. יש הקפיד על הגשת תסריט לפי הכללים.
9. ההבדלים וההתפתחות מהדראפט הראשון לתסריט הסופי.
10. סצנה אחת מתוך התסריט (סצנה מרכזית ולא קטנה ושולית) תוגש כמוכנה לצילומים, כלומר, תיכתב בצורת Shooting script + story board.
11. אל התסריט יתלווה יומן כתיבה באורך של לפחות עמוד שיתאר את תהליך הכתיבה מתחילתו ועד סופו המתאר בעיות, פתרונות, תהליך עבודה ויהיה מלווה בנקודת מבט אישית.

ניספח 4:

נושאים לבחירה בהשכלה כללית

ניתן לבחור 1-2 מהנושאים המומלצים ולהעמיק בהם.

בכל נושא רצוי לצפות בשלושה סרטים.

ניתן לשלב סדרת טלוויזיה בהתאם

מספר הש"ש משתנה בהתאם

בבחירת הנושאים הנלמדים יש להעמיק ולעמוד על היבטים שונים למשל: הרקע/תקופה בו עוסק הסרט, ההיבטים התרבותיים, מקומו של הגיבור בחברה, הערכים והדילמות העולים מתוך הטקסט הקולנועי תוך כדי דיון עם התלמידים בנושאים העולים מתוך הסרטים

א. ה'אחר' בקולנוע

- המלצות לדיון: מיהו האחר? היחס של החברה לאחר. סטריאוטיפים ודיעות קדומות בין היטמעות להסתגרות ועד החרמה.
 - סרטים מומלצים: רצוי סרטים שונים בתוכנם. למשל 'פורסט גאמפ', 'צ'רלי וחצי', 'קוראים לי סם'
 - הצעות לפעילות: כמה אני מכיר את 'האחר' שלידי? תרגיל בקבוצות עם תוצר מצולם/משוחק/כתיבת שיר או סיפור העוסק בתובנות שלהם ביחס לאחר
- סה"כ שעות מומלצות - בהתאם למספר הנושאים וההעמקה בהם (8-10 ש"ש)

ב. רב תרבותיות בקולנוע הישראלי

- נקודות לדיון: מהי רב תרבותיות? היבטים תרבותיים והסטוריים. סטריאוטיפים ודעות קדומות העוסקים במזרחיים, יוצאי ברית המועצות לשעבר, עובדים זרים, ועוד.
- סרטים מומלצים: סלאח שבת, 'וסרמיל', פנתר לבן, ג'יימס בארץ הקודש, שרק, אפס ביחסי אנוש, ניתן לנתח פרק בסדרת טלוויזיה למשל 'זגורי אמפריה'

סה"כ שעות מומלצות - בהתאם למספר הנושאים והעמקה - 8 ש"ש

ג. המשפחה בקולנוע הישראלי

- המלצות לדיון: שיח בנושא יחסים בתוך המשפחה דרך ארוחות משפחתיות חתונות, חגים יחסי הורים ילדים.
- סרטים מומלצים לניתוח: הכוכבים של שלומי, אהבה קולומביאנית, לילסדה, כנפיים שבורות. ניתן לשלב ולהשוות עם סרטים מהקולנוע העולמי

סה"כ שעות מומלצות - בהתאם למספר הנושאים והעמקה (8 ש"ש)

ד. מתבגרים

- הצעות לדין: שיח על עולם המתבגרים. קשיים שעובר המתבגר, נקודות דמיון ושוני בין ארץ תרבות מקומו של המתבגר במשפחה
- סרטים מומלצים לניתוח: 'איים אבודים', 'אני והחברה',

ה. חברות רחוב בקולנוע

- הצעות לדין - הרצון לשייכות. סטטוס חברתי, מנהיגות, היחיד מול הקבוצה
- סרטים מומלצים: גריז, סיפור הפרברים, ראסטי ג'יימס, או מתוך סדרת טלוויזיה

ו. דמות היהודי בקולנוע

המלצות לדין:

- שאלה פתוחה לדין, כיצד אנחנו נתפסים בעיני העולם? מדוע? מה מידת השפעתנו? כיצד נבנה סטריאוטיפ. כיצד מוצג היהודי בקולנוע? המאפיינים הסטריאוטיפיים, (במאים יהודים העוסקים בנושא), נקודת מבט מבחוץ והשלכתה עלינו
- סרטים מומלצים לניתוח: מינכן, יהודי טוב, (סרט של וודי אלן),

סה"כ זמן מומלץ - 6 ש"ש

ז. קולנוע תיעודי

- המלצות לדין: בין ריאליטי לתיעודי, תפקידו של הקולנוע התיעודי. סובייקטיביות. תיעוד חברתי.
- סרטים לניתוח: סרטי תעודה של תלמידים. באולינג לקולומביין, המופע של טרומן סדרת טלוויזיה, מדינת היהודים ועוד.
- המלצה לתוצרים של תלמידים - תרגיל בקבוצות - יצירת סיפור/תיעוד חברתי. 5 תמונות סטילס בנושא חברתי, תוך התייחסות לצורה ותוכן

סה"כ שעות מומלצות - 6 ש"ש

ח. התקשורת בראי הקולנוע

- נקודות לדיון: מהעיתונות ועד האינטרנט. כוחה של התקשורת הדיגיטלית. אתיקה והדילמות בעבודה העיתונאית
- סרטים לניתוח: המקור, החשיפה, כל אנשי הנשיא, משדרי חדשות, פרק מתוך סדרת טלוויזיה העוסקת בנושא.
- הצעה לפעילות: תרגיל בית לתלמידים, להביא דוגמא מתוך העיתונות/טלוויזיה/אינטרנט לדיסאינפורמציה או השוואה בין דיווח לפרשנות דרך הרשתות השונות ולאופן העברת מידע. (אפשר להדגים דיווח בזמן מלחמה) סה"כ שעות מומלצות – 8-10 ש"ש בהתאם למספר הנושאים הנבחרים

דרכי הערכה:

- כתיבת ביקורת אישית לסרט תוך התייחסות לשלושת המרכיבים הראשונים בתכנית: שפת הקולנוע, הדמות הקולנועית, הרעיון המרכזי, נקודות המפנה וכו' ניתן להעלות את הביקורת לסרט לאתר "המקום" של מט"ח שכתובתו: www.thrplace.cet.ac.il
- הערכת התלמיד יכולה להינתן על פי תרגילים שנעשים לאורך המפגשים עם סיום כל פרק שנלמד
- ניתוח סרט תוך שימוש במצגת משותפת ב GOOGLE DOCS (הסבר) לדוגמא: